

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 137/08-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. E. J., B., zastúpenej advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Er/1228/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. E. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2008 doručená sťažnosť PhDr. E. J. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Er/1228/2006.

Zo sťažnosti vyplýva, že k porušovaniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov dochádza postupom okresného súdu v exekučnej veci sťažovateľky proti povinným: 1. J. Z., 2. T. Z., obaja bytom T., o zaplatenie 414 844 Sk s prísl. vedenej pod sp. zn. 60 Er 1228/2006 na tomto skutkovom základe:

„Dňa 05. 02. 2007 boli na Okresný súd v Trenčíne doručené námietky povinného v prvom rade proti exekúcii.

Dňa 25. 01. 2007 podala na Okresný súd v Trenčíne sťažovateľka vyjadrenie k námietkam.

Dňa 09. 05. 2007 podala sťažovateľka žiadosť o rozhodnutie, pretože aj napriek uplynutiu zákonnej šesťdesiatdňovej lehoty, bol súd nečinný.

Napriek urgencii súd nekonal, preto dňa 13. 08. 2007 (súdu doručená 14. 08. 2007) zaslala sťažovateľka k rukám predsedníčky Okresného súdu v Trenčíne sťažnosť na nečinnosť súdu.

Podľa informácií poskytnutých súdnym exekútorom JUDr. B., dňa 27. 08. 2007 volali na Exekútorský úrad z Okresného súdu v Trenčíne s požiadavkou zaslanie fotokópií dokladov, pretože nemajú námietky povinného v 1. rade podané dňa 05. 02. 2007. Následne im tieto exekútor poskytol. Súdu boli doručené dňa 30. 08. 2007.

Dňa 11. 09. 2007 bola sťažovateľke doručená odpoveď na sťažnosť od predsedníčky súdu. Uznala sťažnosť na prietahy za opodstatnenú a prisľúbila vec sledovať v pravidelných intervaloch až do jej právoplatného skončenia. Oznámila zároveň, že povinnému bola zaslaná výzva na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky dňa 04. 09. 2007.

Dňa 21. 09. 2007 požiadala sťažovateľka súd o oznámenie informácie, kedy by mala povinnému uplynúť lehota na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky a zároveň o prednostné a urgentné rozhodnutie.

Dňa 22. 10. 2007 opätovne požiadala sťažovateľka predsedníčku súdu, aby na konanie dohliadla, nakoľko ani po viac ako ôsmich mesiacoch od podania námietky, nebolo vo veci rozhodnuté.

Dňa 06. 11. 2007 bola od predsedníčky doručená odpoveď, že povinný súdny poplatok neuhradil a dňa 26. 10. 2007 bolo rozhodnuté o zastavení konania o námietkach.

Dňa 24. 10. 2007 vydal Okresný súd v Trenčíne uznesenie o zastavení konania o námietkach pre nezaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľke bolo doručené dňa 12. 11. 2007.

Dňa 08. 01. 2008 adresovala sťažovateľka predsedníčke ďalšiu sťažnosť na postup sudcu. Do dnešného dňa nedostala od predsedníčky odpoveď na túto sťažnosť

Dňa 17. 01. 2008 preto zaslala sťažovateľka predsedovi Krajského súdu v Trenčíne sťažnosť na postup predsedníčky Okresného súdu v Trenčíne

Dňa 04. 02. 2008 obdržala sťažovateľka odpoveď na sťažnosť na postup sudcu zo dňa 8. 1. 2008 od sudcu Mgr. B.

Dňa 06. 02. 2008 bolo sťažovateľke doručené Uznesenie o zrušení uznesenia o zastavení konania o námietkach zo dňa 22. 01. 2008

Dňa 08. 02. 2008 bola sťažovateľke doručená odpoveď na sťažnosť z Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 05. 02. 2008.

Od podania námietok povinného v prvom rade proti exekúcii uplynulo viac ako ročné obdobie a súd do dnešného dňa právoplatne nerozhodol. Podľa vyjadrení súdu sú prieťahy v konaní spôsobené konaním povinného. S týmto názorom nemožno súhlasiť, nakoľko viac ako pol roka sa vo veci vôbec nekonalo a koncom augusta 2007 zasielal exekútor na žiadosť súdu námietky povinného opätovne. Z tohto je zrejmé, že za spôsobené prieťahy je jednoznačne zodpovedný Okresný súd v Trenčíne.

Sťažovateľka niekoľko krát využila právne prostriedky nápravy priznané jej podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, avšak bez požadovaného výsledku.“

Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd porušil § 50 ods. 2 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), lebo nerozhodol o námietkach proti exekúcii najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

Sťažovateľka v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo PhDr. E. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu v Trenčíne, pod sp. zn. 60 Er 1228/2006.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Trenčíne, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 60Er/1228/2006 konal bez zbytočných prietahov v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd priznáva PhDr. E. J. primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000,- Sk. Okresnému súdu v Trenčíne ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk a uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 8.011,- Sk do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľky - JUDr. S. J. (...)

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti sa na výzvu ústavného súdu k veci vyjadril okresný súd.

Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva:

„Z aplikácie Súdny manažment bolo zistené, že v spise tunajšieho súdu zn. 60 Er/1228/2006 boli asistentkou senátu dňa 6. 2. 2007 zaevidované námietky povinného, avšak zo žurnalizácie spisu vyplýva, že do spisu založené neboli. Do spisu bola založená až žiadosť právneho zástupcu oprávnenej o rozhodnutie o námietkach a dňa 30. 8. 2007 bola doručená fotokópia podaných námietok.

(...)

Následne po doručení rovnopisu námietok bolo vo veci konané a rozhodnuté.

S podanými námietkami nebol zaplatený súdny poplatok (30 216,- Sk) – pol. 13 sadzobníka súdnych poplatkov a preto bol povinný vyzvaný na jeho zaplatenie výzvou zo dňa 04. 09. 2007, ktorú prevzal dňa 11. 09. 2007. V stanovenej lehote povinný súdny poplatok nezaplatil a preto súd konanie uznesením zo dňa 24. 10. 2007, ktoré povinný prevzal dňa 09. 11. 2007, zastavil. Povinný však v lehote na podanie odvolania poplatok dňa 26. 11. 2007 zaplatil a preto súd uznesením zo dňa 22. 01. 2008 uznesenie o zastavení

konania zrušil (uznesenie sa stalo právoplatným dňa 22. 02. 2008). Uznesením zo dňa 04. 03. 2008 súd o námietkach rozhodol.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva a slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, a podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru aby bola jeho vec spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa toho ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieskumoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 60 Er/1228/2006 boli porušené ňou označené základné práva garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Podľa názoru ústavného súdu na základe skutočností uvedených sťažovateľkou v sťažnosti nemožno považovať namietaný postup okresného súdu (7 mesiacov od podania námietok proti exekúcii) za taký, ktorý by bolo možné najmä vzhľadom na celkovú dĺžku tohto konania kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle už uvedených záverov, a to aj napriek tomu, že v správaní okresného súdu (jeho sudcov), predovšetkým vo fáze rozhodovania o podaných námietkach proti exekúcii zo strany povinného v 1. rade, (od 5. februára 2007 do 30. augusta 2007) nemožno prehliadnuť minimálne nesústredenosť a nedostatok efektivity, ktoré zapríčinili, že sa predmetná vec dostala k zákonnému sudcovi až koncom augusta 2007, teda po uplynutí viac ako 7 mesiacov.

Ústavný súd pri rozhodovaní vzal do úvahy aj skutočnosť, že v predmetnej veci okresný súd doteraz rozhodol štyrikrát, a to 20. októbra 2006 (udelil povolenie na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora), 24. októbra 2007 (zastavil konanie o námietkach), 22. januára 2008 (zrušil uznesenie o zastavení konania o námietkach proti exekúcii), 4. marca 2008 (zamietol námietky proti exekúcii).

Na ujmu namietaného okresného súdu nemôže ísť ani okolnosť, že žiadosť o udelenie povolenia na vykonania súdnej exekúcie bola pôvodne doručená na miestne nepríslušný súd 24. mája 2006 a na okresný súd bol spis doručený až 6. júna 2006.

Sťažovateľka založila porušenie tohto práva v danej veci na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená v § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého „o námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia“.

Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo, alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva – práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddelovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (*mutatis mutandis* PL. ÚS 25/01).

Tiež z judikatúry ESLP vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru ustanovuje rýchlosť súdnych konaní so súčasným ustanovením všeobecnejšieho princípu - riadneho výkonu spravodlivosti (napr. Süßmann c. Nemecko, rozsudok zo 16. septembra 1996, § 57), resp. že požiadavka na prejednanie a rozhodnutie veci „v primeranej lehote“ tvorí jeden z osobitných aspektov práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Sovtransavto Holding c. Ukrajina, rozsudok z 25. júla 2002, § 83). Európsky súd pre ľudské práva uznal, že nerešpektovanie lehoty ustanovenej zákonom samo osebe neporušuje čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Wiesinger c. Rakúsko, rozsudok z 30. októbra 1991, § 60), môže byť však faktorom pri hodnotení, či sa konanie skončilo v primeranej lehote. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva primeranosť dĺžky konania musí byť posudzovaná podľa konkrétnych okolností prípadu berúc do úvahy kritériá uvedené v jeho judikatúre, a to najmä zložitosť veci, správanie sťažovateľa a postup orgánov prejednávajúcich vec, ako aj význam predmetu sporu pre sťažovateľa (napr. Jóri c. Slovenská republika, rozsudok z 9. novembra 2000, § 51). Uvedené kritériá Európsky súd pre ľudské práva teda neaplikuje mechanicky, ale pragmaticky s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu (PL. ÚS 25/01).

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd posúdil, že v konaní vedenom okresným súdom vo veci sp. zn. 60 Er/1228/2006 zatiaľ nedošlo k takej intenzite zásahu do práva sťažovateľky, ktorá by zodpovedala ústavnorelevantnému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru). Jej sťažnosť bola preto z uvedených dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá.

Po odmietnutí sťažnosti už bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky na rozhodnutie ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2008

